

Cultură și civilizație românească în Maramureș

- Simpozionul de la Sălișteștea de Sus, august 2012 (192 pag., vol. 3, aprilie 2013) -

DUMITRU IUGA
(Ion Bogdan)

Fotografia, "adăugită", de pe cop. I și IV, mă face să mă gândesc la "cea mai frumoasă urbe-sătească din lume": Sălișteștea de Sus. Cel puțin pentru mine. Acolo era, în copilărie, întreg Universul, cu Bunele și rețele. Întru totul o imagine a lumii noastre albe în care mai trăim, încă.

A "organiza" un Simpozion (a patra ediție în 2012), nu este ușor. Și a publica trei volume. Dimpotrivă. Să vină fii ai urbei-sătești, personalități de la Academia Română, de la Universitățile din Cluj, Timișoara, Sibiu, Arad, Oradea, Baia Mare, dar și profesori, preoți, bibliotecari, ori Fizicieni, Lingviști, Filozofi, Istorici, Scriitori - într-un loc din Maramureș, deja recunoscut ca un spațiu cultural și fizic bine determinat pe harta României. Poetul Ioan Alexandru, prin 1982, când a ținut o Lecție de Poezie la Cenacul din Sălișteștea de Sus - în alți ani au mai fost și Nichita Stănescu, Gheorghe Pituș, con-orășanul Ion Iuga, Ion Gheorghe, Marin Sorescu - rostea: "Renașterea unui popor poate începe de la

Vlad, Vicepreședinte al Academiei Române; "George Barițiu - mare învățător al Românilor". Așa cita din lucrare: "Barițiu rămâne un mare exemplu și acum în era globalizării, într-o etapă dificilă din istoria României (care să răcește continuu în oameni și educație), el rămâne un mare învățător pentru luminarea și afirmarea românilor în țara lor și în lume! Să-l ținem la loc de cinste!" (p. 12).

- **Vasile Iuga** (Născut și primele 8 clase le-a făcut în Sălișteștea de Sus) - Managing Partner pentru Europa de Sud-Est etc., profesor Honorius Causa la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj - "Marșul cel lung al Occidentului. Capitalismul, cultura și reac-

ția în fața crizelor". Cităm un titlu de capitol: "Occidentul ar putea scăpa de un declin ireversibil printr-un schimb de valori cu lumea emergentă: conșumerism contra muncă și acumulare". Și: "Suntem într-un fel martorii unui spectacol, care aduce aminte de felul în care Cronos își devora copiii pentru a împiedica împlinirea profeției potrivit căreia urma să fie ucis de aceștia. După cum știm, Cronos a sfârșit răpus de Zeus, cel mai mic dintre fiii săi. De o manieră similară, globalizarea ar putea să-și devoreze părinții, adică marile economii occidentale. În schimb, capitalismul va supraviețui cu siguranță. Nu știm însă exact sub ce formă.

Cert este că dezvoltarea sustenabilă pe termen lung, reducerea inegalității și respectul pentru ființa umană ar trebui să facă parte integrantă din țesutul economic, social și cultural al noului capitalism" (p. 20).

Foarte interesante sunt comunicările prof. Univ. Dr. **Vasile Frățilă**, Univ. de Vest-Timișoara ("G. Weigand și graiurile românești de pe Someș și Tisa" - ar trebui studiate mai mult!); Dr. **Adrian**

Rezeanu, Inst. de Lingvistică al Academiei, Buc. ("Modele urbanonimice de pe Valea Izei"); Prof.

Gheorghe Bărcan, n. în Sălișteștea de Sus, azi în Baia Mare ("Considerații asupra structurii microtoponimelor..."); Prof. **Măricuța Petrovai** ("Lexicul Codicelui Petrovai prin analogie și graiul petrovean"); **Adelina Emilia Mihali**, Universitatea de Vest, Timișoara ("Toponime care descriu forme de relief. Valea superioară a Vișeuului"); Lect. univ. Dr. **Ilie Gherheș**, Universitatea de Vest "Vasile Goldiș", Arad ("Etnoistorie și coagulări statale în bazinele Tisei Superioare și Mijlocii - secolele XIV-XX"); Prof. **Marian Nicolae Tomi**, Vișeu de Sus ("De când e Maramureșul Maramureș?"); Conf. univ. dr. **Nicolae Iuga** ("Teoria efectelor perverse în mediul natural și social"); Dr. **Julia Grad** ("Bine și rău în filozofia dialogului"); Prof. dr. **Alexandru Bogdan Petrovai** ("Centenar Andrei Radu. Între memorie și uitare"); Prof. Dr. Ion Petrovai ("Episcopul Serafim - Ștefan Petrovay"); Prof. **Simion Iuga** ("Ceterașul Covaci Ion... - zis Paganini, din Sălișteștea de Sus"); Dr. **Ioan Bogdan Dan** ("Geometriile sacre regăsite în Maramureș..."); Prof. **Emilia Mătan Dra-**

goste ("Icoane săliștene. Formări și deformări ale tradiției"); **Bogdana Cecilia Bogdana**, Sibiu ("Permacultura între destructiv și constructiv").

Am putea cita fragmente din fiecare lucrare. Ne aduce aminte "Gânditorul de la Hamangia", din străvechimi, de pe cop. IV. Dar, pare că gândesc și eu la regretul de a nu participa, deoarece, exact atunci, am avut un alt Simpozion, la Șurdești, pe Fisculuș, unde trebuia să fiu prezent fizic. Spiritual, eram și la Sălișteștea de Sus.

Este o realizare cu mare probitate științifică. Laudă participanților, dar mai ales organizatorilor (și susținătorilor).

Volumul 3, al Simpozionului de la Sălișteștea de Sus, 2012, nu este cu nimic mai prejos de *Anuarele* unor Muzeu/Institute etc. Se poate face CULTURĂ, oriunde ești. Laudă lui Simion Iuga, Casei de Cultură, Bibliotecii "Ion Iuga", Școlii "Mihai Eminescu", dar și Primăriei, Consiliului Local care și-au dat seama că în globalizarea actuală, păstrarea identității înseamnă cel mai prețios lucru. De aceea trebuie să facem LU-CRARI. În 2013, tot de Sf. Maria, va avea loc ediția a IV-a a Simpozionului. Sper să pot participa, cu drag și bucurie.

2013
2013